

УДК 339.73:338.4(477)

**РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У МОДЕРНІЗАЦІЇ
ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ**

Н. М. Цебенко

*Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка,
вул. І. Франка, 24, Дрогобич, 82100, Україна*

Проаналізовано кредитну діяльність МФО на території України. Розкрито основні засади і принципи співпраці з ЄБРР. Простежено динаміку наданих кредитів та зроблено спробу дослідити їх ефективність. Виділено позитивні та негативні сторони співпраці. з Групою Світового банку.

Ключові слова: міжнародні фінансові організації (МФО), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Група Світового банку, міжнародний кредит, проекти, ефективність, трани.

Постановка проблеми. В умовах посилення впливу глобалізаційних процесів міжнародна конкурентоспроможність національної економічної системи значною мірою визначається її здатністю ефективно інтегрувати потенціал міжнародного співробітництва держави та приватного бізнесу, залучати іноземні й вітчизняні інвестиційні ресурси.

Сьогодні, коли Україна перебуває в умовах неоголошеної російсько-української війни, її економічна діяльність неможлива без використання іноземного капіталу. Недостатність внутрішніх ресурсів для національної економіки потребує тісної співпраці з міжнародними фінансовими інституціями. Їх залучення до фінансування програм економічного зростання України та оновлення її виробничої інфраструктури зумовлює доцільність розвитку системи бюджетного планування та підвищення ефективності бюджетних видатків.

А тому дослідження динаміки та обсягів надходження міжнародних кредитів в економіку України є достатньо актуальним з метою постійного контролю для підвищення ефективності їх використання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичною основою статті стали законодавчі акти, нормативно-правові документи, офіційні матеріали органів державної статистики. Проблематика міжнародного кредитування висвітлена у працях Олега Білоруса, Галини Миськів, Степана Мицюка, Олега Мозгового, Тетяни Кожухової, Вікторії Колосової, Тетяни Мусієць, Тетяни Оболенської [6; 15; 16; 17; 12; 13].

Мета статті — дослідити кредитну діяльність в Україні Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР), Групи Світового банку, Міжнародного валютного фонду (МВФ), проаналізувати динаміку та ефективність наданих кредитів, виділити позитивні та негативні сторони співпраці для України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній системі господарювання кредити міжнародних фінансових організацій, за умови їх ефективного використання, є важливим джерелом ресурсного забезпечення реалізації пріоритетних проектів та завдань економічного розвитку, інструментом інституційних перетворень та міжнародної інтеграції.

Важливим інвестиційним кредитором модернізації української економіки вважається Європейський банк реконструкції та розвитку. 13 серпня 1992 року Україна набула статусу країни-члена ЄБРР. Правовою основою діяльності Банку в Україні є Стратегії, які затверджені Радою директорів ЄБРР. Кредитні кошти ЄБРР спрямовуються на підвищення енергоефективності в Україні через впровадження проектів енергозбереження, ядерну безпеку та нові технології вироблення електроенергії.

Станом на 1 січня 2015 р. портфель ЄБРР в Україні нараховував 361 проект із сукупним обсягом фінансування — 11593 млн євро, частка приватного сектору в портфелі становила — 51 % (на початок 2016 р. поточний портфель проектів становив 4779 млн євро) [22, с. 112]. На кінець 2015 р. в Україні за фінансової підтримки ЄБРР реалізовувалися 8 проектів загальним обсягом близько 1,86 млрд євро, на стадії підготовки перебували 3 інвестиційні проекти на загальну суму 284,2 млн євро [9].

Галузева структура кредитного портфеля проектів ЄБРР у державному секторі української економіки на 2016 р. була такою: 50 % усього портфеля кредитів спрямовано на фінансування проектів розвитку транспортної інфраструктури (ремонт та будівництво автодоріг), 39 % — на підтримку проектів у енергетичній сфері (модернізація ліній енергопостачання, розвиток систем водопостачання, модернізація інфраструктури тепlopостачання), 8 % — у фінансовий сектор, 2 % — на зв'язок та 1 % — на розвиток муніципалітетів [4, с.132; 11; 13, с. 158].

На 1 липня 2016 р. загальна сума фінансування становила близько 21,6 млн євро [20]. Напрями технічної допомоги від ЄБРР охоплювали такі галузі економіки та сфери суспільного життя — енергетика та тепlopостачання (загальна сума коштів за напрямом — 6,59 млн євро), радіаційна безпека (загальна сума коштів за напрямом — 3,46 млн євро), громадський транспорт (загальна сума коштів за напрямом — 11,54 млн євро) [8, с. 11–12].

В межах першого напрямку реалізуються: проект «Реабілітація гідроелектростанцій» ПАТ «Укргідроенерго», підтримка проектів реконструкції та модернізації централізованого тепlopостачання міст Тернополя, Львова, Івано-Франківська, Житомира, консультаційні послуги в межах проекту «Генеральний план розвитку мереж електропередачі південного регіону ОЕС України з урахуванням сонячної та вітрової енергетики».

Другий напрям передбачає виконання програми з моніторингу чорнобильських проектів, третій охоплює проекти з розбудови громадського транспорту у Львові (розширення трамвайної мережі), Дніпрі (метрополітен, розроблення системи електронної оплати проїзду), Києві (метрополітен), Вінниці тощо.

Ключові сфери приблизно порівну розподіляють кредитування. Натомість структура кредитного портфеля ЄБРР у державному секторі є концентрованою. Зокрема,

домінуючою є транспортна сфера, на котру припадає 59 % позик, або 913,6 млн дол. Пріоритетним напрямом залишається енергетична сфера, в якій сконцентровано проектів на 332,1 млн дол., що відповідає 22 % кредитного портфеля. Решта 19 % припадає на фінансову сферу та комунальне господарство. Однак тенденція до зниження диверсифікованості кредитного портфеля є негативним чинником для стратегічного партнерства України з ЄБРР.

У 2016 р. основними діючими проектами ЄБРР в Україні в державному секторі були: формування транспортної системи, підвищення рівня безпеки руху, закупівля нового пасажирського рухомого складу — 120 млн дол. (зокрема у Львові), приведення до європейського рівня транспортно-експлуатаційного складу автомобільних доріг — 450 млн євро, підвищення надійності постачання електропостачання споживачів центральної частини України — 150 млн євро, оновлення обладнання гідроелектростанцій — 200 млн євро [11].

Пріоритетним напрямом інвестування в Україні ЄБРР вбачає інфраструктуру енергетичної сфери, оскільки ще від 1997 р. Банк управляє Фондом Чорнобильського укриття, який фінансує будівництво нового безпечного конфаймента (НБК) вартістю в 1,5 млрд євро і пов'язані з ним проекти. ЄБРР також здійснює фінансову підтримку комерціалізації комунальних підприємств, модернізації транспортної та газорозподільчої систем України [5, с. 38].

За даними Міністерства фінансів України, основними спільними з ЄБРР проектами розвитку, що на сьогодні реалізуються в державному секторі вітчизняної економіки, є такі: «Будівництво високовольтної повітряної лінії 750 кВ Рівненська АЕС-Київська» (150 млн євро), «Будівництво лінії електропередачі 750 кВ Запоріжжя – Каховка» (175 млн євро), «Реабілітація гідроелектростанцій» (200 млн євро), «Покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на підходах до Києва» (1071,6 млн євро), «Впровадження швидкісного руху пасажирських поїздів на залізницях України» (200 млн дол.), «Завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську» (152 млн дол.), «Модернізація та реконструкція магістрального газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород» (308 млн євро), «Відновлення автомагістралі М-06 та реформа фінансування сектору автодоріг» (75 млн євро), другий проект «Ремонт автомобільної дороги Київ – Чоп» (М-06 II) (100 млн євро), «Розвиток залізничних шляхів України» (51,88 млн дол.), «Кредитна лінія для розвитку малих і середніх підприємств» (SME-Line) (121,2 млн дол.), «Реконструкція аеропорту Бориспіль (Київ)» (50,1 млн дол.) тощо [13, с. 162–182].

Можна стверджувати, що, незважаючи на несприятливий інвестиційний клімат впродовж останніх років, Україна все ж є привабливим об'єктом для інвестицій ЄБРР і входить у трійку лідерів разом із Туреччиною та Єгиптом, займаючи друге місце. Якщо оцінювати загальний обсяг інвестицій станом на кінець 2016 р., то Україна займала провідну позицію (12 358 млн євро).

Основними недоліками співпраці України з ЄБРР є досить тривалий термін затвердження банком кредиту, з урахуванням процедури затвердження проекту безпосередньо в ЄБРР (близько 1–1,5 місяців) та високий рівень бюрократизму під час підготовки кредитної заявки.

У сучасній системі господарювання кредити міжнародних фінансових організацій, серед яких Група Світового банку, за умови їх ефективного використання, є важливим джерелом ресурсного забезпечення реалізації пріоритетних проектів та завдань економічного розвитку, інструментом інституційних перетворень та міжнародної інтеграції.

Провідна кредитно-фінансова організація Групи Світового банку — Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Він є основною позиковою організацією в інституційній сфері і надає кредити на 15–20 років, включаючи п'ятирічний термін відтермінування платежів. За період 2010–2014 рр. МБРР надав кредитів в економіку України в сумі 1432,0 млн дол. Станом на середину червня 2017 р. портфель Групи Світового банку в Україні містив 8 проектів на загальну суму 3079 млрд дол. гарантій від політичних ризиків, з них МБРР 2,25 млрд дол. (МФК — 695 млн дол., БАГІ — 134 млн дол.

Аналіз фінансування МБРР поточних проектів розвитку України за тематичним спрямуванням показав, що найбільша частка коштів у загальному обсязі фінансування спрямована на інфраструктурні послуги для розвитку — 25,9 % (зокрема для розвитку приватного сектора — 17,8 %), на міську інфраструктуру та надання послуг — 17,6 %, розвиток фінансового сектора — 8,5 %, системи соціального захисту — 7,9 %, зміну клімату — 7,4 %. [12, с. 18].

Кредитний портфель інвестиційних проектів МБРР в 2012–2016 рр. містив 13 активних проектів розвитку України на загальну суму 4,7 млрд дол., частка зарезервованих коштів за поточними проектами станом на кінець 2015 р. становила 86,7 % від загальної вартості проектів [12, с. 18].

У рамках співробітництва з МБРР Україна залучила кредит на загальну суму 400 млн дол. для реалізації Проекту «Покращення автомобільних доріг та безпеки руху». Його метою є приведення до європейського рівня транспортно-експлуатаційного стану автомобільної дороги М-03 «Київ–Харків–Довжанський» на ділянці від Борисполя до Лубен (це одна з найважливіших магістральних доріг України, яка збігається з національним транспортним коридором «Європа – Азія») та покращання транспортно-експлуатаційного стану автошляхів загального користування на аварійно-небезпечних ділянках і місцях концентрації ДТП.

Кабінет Міністрів України 13 грудня 2017 р. затвердив проект [23]. Він є продовженням Проекту покращення автошляхів і безпеки руху (ППАБР) та Другого проекту покращення автошляхів і безпеки руху (ППАБР-2), що фінансувалися Світовим банком.

Зазначена реконструкція здійснюватиметься в рамках реалізації спільного проекту Укравтодору та МБРР «Проект розвитку дорожньої галузі» при проведенні реконструкції міжнародної автомобільної дороги М-03 Київ–Харків–Довжанський на ділянці Полтава–Харків. Це дасть змогу зменшити рівень аварійності, що призведе до покращення екологічного та санітарного стану навколишнього середовища, поліпшить транспортно-експлуатаційні характеристики та пропускну спроможність на ділянці національного транспортного коридору Європа – Азія.

Серед основних проблем співробітництва з МБРР часто наголошують на непрозорості системи відбору кредитних проектів (переважно на основі «міністерського лобіювання», а не відкритого тендеру або обговорення) та відсутності реальної оцінки ефективності реалізації проектів [25]. Кредити МБРР надаються під гарантії державного бюджету, а тому позичальники повинні повертати надані кредити.

Експерти Національного інституту стратегічних досліджень при Президентіві України вказують на такі основні проблеми співробітництва з МБРР, як «непрозорість системи відбору проектів... відсутність реальної оцінки ефективності реалізації проектів (при підготовці техніко-економічного обґрунтування оцінка робиться лише з точки зору ефективності використання коштів МБРР, а реальний соціально-економічний ефект не оцінюється)», що призводить до неможливості здійснення вибору найбільш ефективного шляху реалізації таких проектів [26].

Важливою складовою Групи Світового банку є Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Україна стала її повноправним членом 27 травня 2004 року відповідно до Закону України від 3 червня 1992 року №2402-ХІІ «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій» [22]. Обов'язковою умовою для членства у МАР є членство у МБРР. Це означає, що кредитування Міжнародної асоціації розвитку відіграє лише факультативний характер, порівняно із фінансовими механізмами, які запроваджує Міжнародний банк реконструкції та розвитку, а отже, їх завданням є допомога у реалізації планів МБРР.

Міжнародна асоціація розвитку надає безвідсоткові кредити (за винятком невеликої суми для покриття адміністративних витрат — 0,75 %) терміном на 35–40 років у національній валюті держави. Погашення основної суми починається з 11-го року після початку їх використання. Кредити спрямовуються переважно в розвиток інфраструктури і в сільське господарство. Іноді МАР і МБРР спільно кредитують той самий об'єкт, якщо на нього необхідні великі кошти.

Вагомим кредитором України з-поміж міжнародних фінансових організацій є Міжнародний валютний фонд. Україна стала членом МВФ у 1992 р. відповідно до Закону України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій», який було прийнято 3 червня 1992 р. [7, с. 474].

Розпорядником фінансових ресурсів, наданих МВФ, є Національний банк України (НБУ). Кредити МВФ надаються Україні у разі виконання українською стороною низки критеріїв ефективності, зокрема: дотримання рівня чистих міжнародних резервів НБУ, відповідних монетарних показників та дефіциту бюджету, досягнення макроекономічної стабільності розвитку, проведення реформ у економічній та політичній сферах тощо.

Дослідники стверджують, що «аналіз досвіду співробітництва держав світу з МВФ свідчить про те, що у разі належної реалізації політики держави співпраця з

Фондом може сприяти оновленню механізмів державного управління, забезпеченню макроекономічної та фінансової стабільності, створення умов для економічного зростання обмежених ресурсів» [1].

За двадцять два роки співпраці з МВФ (1994–2016) Україна отримала близько 16,25 млрд СПЗ (безготівковий спеціальний платіжний засіб), що склав майже 29 млрд дол. кредитних коштів [18; 10, с. 159]. Зокрема, за умовами нової чотирирічної програми «Механізм розширеного фінансування» (Extended Fund Facility), із запланованих 17,5 млрд дол. у 2015 р. Україна отримала 6,7 млрд дол. у вигляді двох траншів [2].

Основним напрямом використання кредитів МВФ стало обслуговування зовнішнього боргу та фінансування дефіцитів платіжного і торговельного балансів. Формування (зокрема завдяки позикам МВФ) валютних резервів НБУ дало змогу підтримувати стабільність національної валюти, успішно провести грошову реформу, ввести з часом повну конвертованість гривні за поточними операціями [23]. У співробітництві України з МВФ в межах кредитних програм можна виокремити шість етапів.

VI етап співробітництва відкрила в березні 2015 р. чотирирічна програма розширеного фінансування EFF загальним обсягом близько 17,5 млрд дол. з першим траншем в 5 млрд дол. Вона передбачає щоквартальний перегляд програми, виділення у 2015 р. ще трьох траншів по 1,63 млрд дол. і зменшення квартальних траншів у 2016–2018 роках до 0,61 млрд дол.

Програма була затверджена для підтримки економічної стабілізації в країні і визначає широкі та глибокі економічні реформи, спрямовані на відновлення стійкого зростання в середньостроковому періоді та підвищення рівня життя громадян [18]. Загальний обсяг затвердженої суми та фактично виданих кредитів МВФ для України за весь період їх співпраці (розрахований на основі даних офіційних сайтів організацій) становить 3546 СПЗ [16].

Наприкінці 2015 р. надходження планових кредитних ресурсів тимчасово призупинилося. Причинами були неналежні темпи імплементації антикорупційних реформ, загострення внутрішньополітичної ситуації, що супроводжувалося ризиком несвоєчасного прийняття Державного бюджету України на 2016 р. та можливої зміни уряду. Завдяки спільним зусиллям МВФ та керівництва України надходження фінансової допомоги відновилося. Сьогодні продовження політики активного співробітництва України з Міжнародним валютним фондом є важливим напрямом подолання наявних економічних проблем.

В аналітичній доповіді до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році» відзначено: «Економічна криза в умовах гібридної агресії зумовила істотне зниження обсягу зарубіжних інвестицій в економіку України. Змінити цей тренд вдалося у 2016 р. Завдяки реалізації низки реформ та загальній макроекономічній стабілізації, було суттєво нейтралізовано негативний вплив зовнішніх чинників на інвестиційну привабливість України» [3].

Кредити МВФ допомагають розв'язувати низку проблем в Україні, зокрема забезпечення макроекономічного зростання, стабілізацію банківського сектору,

фінансування імпорту, формування валютних резервів НБУ, підтримку стабільності національної валюти, обслуговування зовнішнього боргу. Крім того, кредити від МВФ є індикатором для співпраці з іншими міжнародними фінансовими організаціями та приватними зовнішніми інвесторами, зокрема у сфері виробничої інфраструктури.

Висновки. Отже, співпраця з міжнародними фінансовими організаціями має велике значення для реформування економіки України. Незважаючи на низку організаційних недоліків, міжнародні кредити мають вагомое значення для України, оскільки сприяють покращенню економічного становища держави та її макрофінансових показників, формуванню конкурентного ринкового середовища, оновленню виробничої інфраструктури тощо. Вони дають змогу реалізувати велику кількість проектів, а саме: енергозберігаючих, інфраструктурних, із підвищення енергоефективності виробництв, великомасштабні транспортні проекти тощо. Вважаємо, що процес отримання міжнародних кредитів, їх використання та оцінка ефективності реалізованих проектів мають бути прозорими та доступними для громадськості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аврамчук Л. А., Ващук І. П. Особливості відносин України з МВФ в сучасних умовах. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 11. URL: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/9.pdf>.
2. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2016 році». Київ: НІСД, 2016. 688 с.
3. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році». Київ: НІСД, 2017. 928 с.
4. Бичихін Є. В. Основні тенденції інвестиційних процесів в Україні в контексті співробітництва з Європейським банком реконструкції та розвитку. Наукові праці НДФІ. 2015. Вип. 1. С. 128–137.
5. Вербіцька І. І. Європейський банк реконструкції та розвитку як ключовий фінансовий партнер України. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 10. С. 37–41.
6. Глобальний конкурентний простір: монографія / О. Г. Білорус, Ю. М. Пахомов, І. Ю. Гузенко та ін. / Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана, Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин НАН України, Міжнар. асоц. «Україна – Рим. Клуб», Міжнар. ін-т глобалістики. Київ, 2007. 680 с.
7. Закон України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій» / Відомості Верховної Ради України. 1992. № 33. С. 474.
8. Іванов С. М., Клименко К. В. Співробітництво України та ЄБРР: тенденції розвитку. Наукові праці НДФІ. 2016. № 3 (76). С. 5–23.
9. Інформаційна довідка щодо стану проектного портфелю ЄІБ в Україні. URL: [http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=ukUA&tag=Informatsiino-dovidkovi Materiali Schodo Spivrobitnitstva ZMfo](http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=ukUA&tag=Informatsiino-dovidkovi%20Materiali%20Schodo%20Spivrobitnitstva%20ZMfo).

10. Кваша О. С. Тенденції співробітництва України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями: сучасний стан та перспективи розширення. Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2016. Вип. 7. Ч. 1. С. 157–162.
11. Керівництво з питань фінансування заходів з підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери Львівської області. 52 с. URL: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Brosh_Kerivnyctvo.pdf
12. Кожухова Т. В. Фінансування Світовим банком проектів розвитку в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2016. Вип. 15. С. 17–20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2016_15_6.
13. Колосова В. П. Співробітництво України з міжнародними установами та секторальна бюджетна підтримка : монографія. Київ: ДННУ «Акад. фін. Управління», 2013. 256 с.
14. Меморандум про економічну та фінансову політику / Офіційний сайт НБУ. URL: <http://www.bank.gov.ua/Publication/others/Memorandum.pdf>.
15. Миськів Г. В. Кредити міжнародних фінансових організацій в економіці України. Фінансовий простір. 2015. № 2 (18). С. 49–54. URL: <http://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1502/15mgvkmf.pdf>
16. Мицок С., Мегей В. Сучасний стан та перспективи співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка. Київ, 2015. Вип. 12 (177). С. 31–38.
17. Мозговий О. М., Оболенська Т. Є., Мусієць Т. В. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2005. 557 с.
18. Офіційний сайт Міжнародного Валютного Фонду. URL: <http://www.imf.org/external/index.htm>.
19. Партнерство Світовий банк – Україна. Огляд програм для країни. Офіційний сайт Світового банку. Квітень 2014 р. URL: <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Ukraine-Snapshot-ukr.pdf>.
20. Перелік проектів міжнародної технічної допомоги, зареєстрованих в установленому законодавством порядку / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&title=PerelikProektivMizhnarodnoiTekhni>.
21. Петрик О. А., Батковський В. Фінансові програми МВФ для надання фінансової допомоги країнам. Вісник НБУ – 2014. № 6 (17). Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
22. Закон України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій» / Відомості Верховної Ради України. 1992. № 33. 18.08.1992. Ст. 474.; Єдиний державний реєстр Міжнародних організацій, членом яких є Україна. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <http://mfa.gov.ua/mediafiles/files/international>.
23. Розпорядження Кабінету Міністрів України про затвердження проекту «Реконструкція автомобільної дороги державного значення М-03 Київ – Харків – Довжанський на ділянці км 356 – 200 – км 385 + 100, Полтавська область». 13 грудня 2017 р. № 1006-р. Урядовий

- портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-proektu-rekonstrukciya-avtomobilnoyi-dorogi-derzhavnogo-znachennya-m-03-kiyiv-harkiv-dovzhanskij-nadilyanci-km-356-200-km-385-100-poltavska-oblast>.
24. Рудик Н. Міжнародне кредитування ЄБРР як джерело фінансування розвитку підприємств України. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2016. № 2. С. 110–115.
25. Україна та Світовий банк: досвід та перспективи співпраці. Матеріали круглого столу. Національний інститут стратегічних досліджень при президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1584/>. Україна та Світовий банк: досвід та перспективи співпраці. Матеріали круглого столу. Національний інститут стратегічних досліджень при президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1584/>.
26. Щодо вдосконалення роботи України з МВФ – МБРР. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень при президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1601/>. 19.

REFERENCES

1. Avramchuk, L. A., & Vashchuk, I. P. (2016). Osoblyvosti vidnosyn Ukrainy z MVF v suchasnykh umovakh: Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky, 11. Retrieved from <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/9.pdf> (in Ukrainian).
2. Analitichna dopovid do Shchorichnoho Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovishche Ukrainy v 2016 rotsi». (2016). Kyiv: NISD (in Ukrainian).
3. Analitichna dopovid do Shchorichnoho Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovishche Ukrainy v 2017 rotsi». (2017). Kyiv: NISD (in Ukrainian).
4. Bychykhin, Ye. V. (2015). Osnovni tendentsii investytsiinykh protsesiv v Ukraini v konteksti spivrobitnytstva z Yevropeiskym bankom rekonstruktsii ta rozvytku: Naukovi pratsi NDFI, 1, 128–137 (in Ukrainian).
5. Verbitska, I. I. (2017). Yevropeyskyi bank rekonstruktsii ta rozvytku yak kliuchovyi finansovyi partner Ukrainy: Ekonomika i suspilstvo, 10, 37–41 (in Ukrainian).
6. Bilorus, O. H., Pakhomov, Yu. M., & Huzenko, I. Yu. ta in. (2007). Hlobalnyi konkurentnyi prostir / Kyiv. nats. ekon. un-t im. V. Hetmana, In-t svit. ekonomiky i mizhnar. vidnosyn NAN Ukrainy, Mizhnar. asots. «Ukraina – Rym. Klub», Mizhnar. in-t hlobalistyky. Kyiv (in Ukrainian).
7. Zakon Ukrainy «Pro vstup Ukrainy do Mizhnarodnoho valiutnoho fondu, Mizhnarodnoho banku rekonstruktsii ta rozvytku, Mizhnarodnoi finansovoi korporatsii, Mizhnarodnoi asotsiatsii rozvytku ta Bahatostoronnoho ahentstva po harantiiakh investytsii». (1992). / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 33, 474 (in Ukrainian).
8. Ivanov, S. M., & Klymenko, K. V. (2016). Spivrobitnytstvo Ukrainy ta YeBBR: tendentsii rozvytku: Naukovi pratsi NDFI, 3 (76), 5–23 (in Ukrainian).
9. Informatsiina dovidka shchodo stanu proektnoho portfeliu YeIB v Ukraini. Retrieved from <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=ukUA&tag=Informatsiino-dovidkovi+Materiali+Schodo+Spivrobitnytstva+ZMfo> (in Ukrainian).

10. Kvasha, O. S. (2016). Tendentsii spivrobitnytstva Ukrainy z mizhnarodnymi finansovo-kredytnymi orhanizatsiiamy: suchasnyi stan ta perspektyvy rozshyrennia: Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu: Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo. Uzhhorod: Vydavnychi dim «Helvetyka», 7, 1, 157–162 (in Ukrainian).
11. Kerivnytstvo z pytan finansuvannia zakhodiv z pidvyshchennia enerhoefektyvnosti ob'iektiv biudzhetnoi sfery Lvivskoi oblasti. Retrieved from http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Brosh_Kerivnytstvo.pdf (in Ukrainian).
12. Kozhukhova, T. V. (2016). Finansuvannia Svitovym bankom proektiv rozvytku v Ukraini: Naukovyi visnyk Mizhnarodnogo humanitarnogo universytetu. Serii: Ekonomika i menedzhment, 15, 17–20. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2016_15_6 (in Ukrainian).
13. Kolosova, V. P. (2013). Spivrobitnytstvo Ukrainy z mizhnarodnymi ustanovamy ta sektoralna biudzhetna pidtrymka. Kyiv: DNNU «Akad. fin. Upravlinnia» (in Ukrainian).
14. Memorandum pro ekonomichnu ta finansovu polityku / Ofitsiinyi sait NBU. Retrieved from <http://www.bank.gov.ua/Publication/others/Memorandum.pdf> (in Ukrainian).
15. Myskiv, H. V. (2015). Kredyty mizhnarodnykh finansovykh orhanizatsii v ekonomitsi Ukrainy: Finansovyi prostir, 2 (18), 49–54. Retrieved from <http://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1502/15mgvkmf.pdf> (in Ukrainian).
16. Mytsiuk, S., & Mehei, V. (2015). Suchasnyi stan ta perspektyvy spivpratsi Ukrainy z mizhnarodnymi finansovymi orhanizatsiiamy: Visnyk Kyivskoho natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Serii: Ekonomika. Kyiv, 12 (177), 31–38 (in Ukrainian).
17. Mozghovyi, O. M., Obolenska, T. Ye., & Musiiets, T. V. (2005). Mizhnarodni finansy. Kyiv: KNEU (in Ukrainian).
18. Ofitsiinyi sait Mizhnarodnogo Valiutnogo Fondu. Retrieved from <http://www.imf.org/external/index.htm> (in Ukrainian).
19. Partnerstvo Svitovyi bank – Ukraina. Ohliad prohram dlia krainy. Ofitsiinyi sait Svitovoho banku. Kviten 2014 r. Retrieved from <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/Ukraine-Snapshot-ukr.pdf> (in Ukrainian).
20. Perelik proektiv mizhnarodnoi tekhnichnoi dopomohy, zareiestrovanykh v ustanovlenomu zakonodavstvom poriadku / Ministerstvo ekonomichnogo rozvytku i torhivli Ukrainy. Retrieved from <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&title=PerelikProektivMizhnarodnoiTekhni> (in Ukrainian).
21. Petryk, O. A., & Batkovskiy, V. (2014). Finansovi prohramy MVF dlia nadannia finansovoi dopomohy krainam: Visnyk NBU, 6 (17). Ofitsiinyi sait Ministerstva Finansiv Ukrainy. Retrieved from <http://www.minfin.gov.ua> (in Ukrainian).
22. Zakon Ukrainy «Pro vstup Ukrainy do Mizhnarodnogo valiutnogo fondu, Mizhnarodnogo banku rekonstruksii ta rozvytku, Mizhnarodnoi finansovoi korporatsii, Mizhnarodnoi asotsiatsii rozvytku ta Bahatostoronnoho ahentstva po harantiiakh investytsii». (1992): Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 33. 18.08.1992. St. 474.; Yedynyi derzhavnyi reiestr Mizhnarodnykh orhanizatsii, chlenom yakykh ye Ukraina. Ofitsiinyi sait Ministerstva zakordonnykh sprav Ukrainy. Retrieved from <http://mfa.gov.ua/mediafiles/files/international> (in Ukrainian).
23. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy pro zatverdzhennia proektu «Rekonstruksiiia avtomobilnoi dorohy derzhavnogo znachennia M-03 Kyiv – Kharkiv – Dovzhanskyi na diliantsi km 356 – 200 – km 385 + 100, Poltavaska oblast». 13 hrudnia 2017 r. № 1006-r:

- Uriadovyi portal. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-projektu-rekonstrukciya-avtomobilnoyi-dorogi-derzhavnogo-znachennya-m-03-kiyiv-harkiv-dovzhanskij-na-dilyanci-km-356-200-km-385-100-poltavska-oblast> (in Ukrainian).
24. Rudyk, N. (2016). Mizhnarodne kredytuvannia YeBRR yak dzherelo finansuvannia rozvytku pidpriemstv Ukrainy: Ekonomichniy chasopys Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky, 2, 110–115 (in Ukrainian).
25. Ukraina ta Svitovyi bank: dosvid ta perspektyvy spivpratsi. Materialy kruhloho stolu. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen pry prezidentovi Ukrainy. Retrieved from <http://www.niss.gov.ua/articles/1584/>. Ukraina ta Svitovyi bank: dosvid ta perspektyvy spivpratsi. Materialy kruhloho stolu. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen pry prezidentovi Ukrainy. Retrieved from <http://www.niss.gov.ua/articles/1584/> (in Ukrainian).
26. Shchodo vdoskonalennia roboty Ukrainy z MVF – MBRR. Analitychna zapyska. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen pry prezidentovi Ukrainy. Retrieved from <http://www.niss.gov.ua/articles/1601/>. 19 (in Ukrainian).
- doi: 10.32403/1998-6912-2018-1-56-132-143

**THE ROLE OF INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS IN
MODERNIZATION OF INDUSTRIAL INFRASTRUCTURE
OF UKRAINIAN ECONOMY**

N. M. Tsebenko

*Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
24, I. Franko St., Drohobych, 82100, Ukraine
n.tsebenko@gmail.com*

The credit activity of the IFO in the territory of Ukraine has been analyzed. The basic principles and the principles of cooperation with the EBRD have been revealed. The dynamics of loans has been traced and an attempt has been made to study their effectiveness. Positive and negative sides of cooperation with the World Bank Group have been highlighted.

Today the cooperation with international financial organizations is of great importance for the reform of the Ukrainian economy. Despite a number of organizational shortcomings, international loans are important for Ukraine, as they contribute to improving the state of the economy and its macro-financial indicators, the formation of a competitive market environment, the upgrading of industrial infrastructure, etc. They enable the implementation of a large number of projects, namely: energy saving, infrastructure, energy efficiency, large-scale transport projects, etc. We believe that the process of obtaining international loans, their use and the evaluation of the effectiveness of implemented projects should be transparent and accessible to the public.

As a result of the study of this issue, the dynamics and effectiveness of IFO loans in modernizing the industrial infrastructure of Ukraine have been substantiated.

The suggested conceptual approach to the role of international investment in modernizing the industrial infrastructure of the Ukrainian economy is the novelty.

The conclusions are of practical importance in improving the processes of updating the industries of industrial infrastructure of Ukraine and its financial support. The results can be used when writing proposals to the Ministry of Economy, Ministry of Infrastructure, etc.

Keywords: *international financial organizations (IFOs), European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), World Bank Group, international credit, projects, efficiency, tranche.*

Стаття надійшла до редакції 26.04.2018.

Received 26.04.2018.